

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA

1729, 4

DE

MARITO
HEREDITATEM VXORIS
IN
FRAVDEM CREDITORVM
REPVDIANTE

19

ILLVSTRIS IURECONSULTORVM ORDINIS CONSENSV

SVB PRÆSIDIO

EXCELLENTISSIMI VIRI

AVGVSTINI LEYSERI

IN AVLIS BRVNSVICENSIBVS ET LVNE-
BVRGICIS CONSILIARII, IN TRIBVNALI GVEL-
PHERBYTANO ADSESSORIS, IN ACADEMIA IVLIA IURE-
CONSULTI, ET h. e. DECANI AC PROMOTORIS

MAGNIFICI

PRO LICENTIA

OBTINENDI SVMMOS IN VTROQVE
IURE HONORES ET DOCTORIS PRIVILEGIA
IN HAC PERILLVSTRI REGIA ELECTORALI ET
DVCALI ACADEMIA

VI. CALEND. IVNII MDCCXXIX.

IN IVLEO MAIORI

HORIS ANTE ET POMERIDIANIS
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVCTOR ET RESPONDENS

M. FRIDERICVS BALTHASAR HÜBLER

CHEMNICENSIS MISNICVS.

HELMSTADII

TYPIS PAVLI DIETERICI SCHNORRII ACAD. TYPOGR.

DISSERTATIO IN AUREA ACADEMIA

DE

MARITO

HEREDITATEM VXORIS

IN

FRANDEM CREDITORYM

REPADIANTE

AVT

IN ACADEMIA AUREA ACADEMIA

AVT PRÆSIDIO

EXCELL. TISSIMI VIRI

AVGVSTINI LEYSERI

IN AVLLIS BRVNIVICENSIVS ET LAVR.

BARONIS CONSILIARI, IN TRIBVNALI GAVR.

THESSALICVS ADESSORIS, IN ACADEMIA VIENNAE

CONSULTI, ET P. DECANI AC PROMOTORIS

MAGISTRICI

PRO LICENTIA

OPTINENDI SVMMVS IN VTROVQVE

IVRE HONORES ET DOCTORIS PRIVILEGIIVM

IN HAC PERILLVSTRI REGIA ELECTORALI ET

VOCALLI ACADEMIA

VI CALEND. IVNII MDCCXXIX.

AVT AVT. M. AVTORI

HONORIS AVT. ET LICENTIAE

PUBLICO EXAMINATORVM EXAMINI SVBMITTIT

AVCTOR ET RESPONDENS

M. FRIEDRICHVS BALTHASAR HAVBER

CHERVENSCENSIS MAGISTRICI

HEBESSTADII

AVT. PAVL. DE TERICI SCHNORKH ACAD. TYPOG.

CONSPECTVS DISSERTATIONIS.

- §. I. *Iuris brocardicum est, quemlibet iuri pro se introducto renunciare posse.*
- §. II. *Sed multas hæc regula patitur limitationes.*
- §. III. *Quas inter maxime quoque referendum ibema Dissertationis.*
- §. IV. *Cum successio coniugum iuris civilis Romani variis modis circumscripta sit; hinc in pluribus Germania locis per singularia statuta specialiter hæc de re dispositum est. Quid Saxonum iure obtineat, explicatur.*
- §. V. *Definitio portionis statutarie suppedatur, indeque concluditur, quod pro debito necessario sit habenda, quodque coniugibus a tempore consummati matrimonii ius quesitum in illam competat, quod per testamentum alteri per alterum nequit auferri;*
- §. VI. *Bene tamen mutuo consensu, quo etiam pertinet, quando coniuges in pactis dotalibus vel certum aliquod lucrum sibi stipulati sunt, vel facultatem sibi reservaverunt, in casum mortis libere de bonis suis disponendi.*
- §. VII. *Portio mariti statutaria defuncta uxore non pro lucro demum acquirendo habenda est, sed pro lucro iam a tempore consummati matrimonii acquisito.*
- §. VIII.

- §. VIII. Creditores in bonis debitoris post concursum eo usque iure quesito gaudent, ut in eorum præiudicium neque ex bonis presentibus aliquid alienare, neque iuri quesito renunciare cum effectu debitor possit.
- §. IX. Sententia Dn. Bergeri, quod maritus oberatus portionem uxoris hereditariam in præiudicium creditorum repudiare queat, si liberos ea post se reliquerit, quibus potius, quam marito, iure nature bona materna debeantur, refellitur.
- §. X. Carpzovius, maritum vivente adhuc uxore lucro statuario, post eius mortem obvenuro, renunciare posse, putat.
- §. XI. Cui & Brunnemann. certa ratione subscribit.
- §. XII. Veritas distinctionis Carpzoviane indagatur.
- §. XIII. Strykii sententia hoc de argumento commemoratur.
- §. XIV. Primum argumentum dissentientium ex L. 6. D. qu. in fraud. credit. desumptum.
- §. XV. In quantum istud æquitatis naturalis & iuris civilis ratione nitatur, inquiritur.
- §. XVI. Alterum argumentum, quod urgent dissentientes, nempe portionem statuatariam pro lucro demum acquirendo, non actu iam quesito habendam esse, continetur in responso Facultatis Iuridicæ Lipsiensis.
- §. XVII. Quod argumentum & a nobis refellitur, & in summo Appellationis iudicio fuit reiectum.
- §. XIII. Finis Dissertationis.

§. I.

Nemo quisquam ex Jureconsulto-
rum scholis facile ignorabit, per-
vulgatum multisque legibus com-
munitum juris antiqui brocardi-
cum esse, cuilibet licere his, quæ
ipsi a lege data & concessa sunt,
renunciare *Nov. CXXXVI. c. 1.* &
quemlibet ab eo iure, quod pro
se introductum est, pro lubitu posse resili-
re, *L. 29. C. de Pact. L. 51. C. de Episc. & Cler. L. 46. D. de Pact. L. 41. D. de Minor.* proprioque se beneficio abdicare,
per *Cap. ex transmissa III. & Cap. in presentia VI. Extr. de Renunciat.* cum quivis rei suæ optimus mo-
derator & arbiter, *L. 21. C. Mandat.* ac nemini invito
beneficium obrudendum sit, *L. 69. D. de Reg. Iur.*
nec ulla fraus fiat, si quis proprium favorem emolu-
men-

A

men-

mentumve proprium sua sponte remittat, ut VLP-
PIANVS loquitur in *L. 71. D. ad L. Falcid.* Omnibus
hinc rebus, tam præsentibus, quam futuris, tam cor-
poralibus, quam incorporalibus, nec non omnibus
bonis, cum allodialibus, tum feudalibus, mobilibus
pariter ac immobilibus, iure hereditario, aut quovis
singulari obventuris, tanquam favori pro se, privata
utilitatis causa, introducto, cum effectu renunciari
posse, Doctores unanimiter ferme & ex naturali ra-
tione & ex legibus ante memoratis colligunt, vide sis
STRYK *de Success. ab intest.* *Dissert. VIII. C. 10. §. 51.*
segg. Quid? quod, quemlibet hereditatem ex qua-
cunque causa sibi obvenientem repudiare posse, in
L. 12. D. de Condit. Inst. L. 16. Cod. de Iur. delib. L. 5. C.
Vnde Legit. & tot. tit. C. de repudiand. vel abstin. he-
red. constitutum est. Quin & liberis, suis ac necessa-
riis heredibus, Prætorem beneficium abstinendi in-
dulgisse, ex §. 2. *Inst. de hered. qualit. & differ. & L. 57.*
pr. D. de acquir. vel omitt. hered. constat.

§. II.

At enim vero cum vix ulla regula tam firmo
stet talo, ut omnibus numeris absoluta nullisque ob-
noxia sit exceptionibus; ita sane & hæc, quemlibet
favorem pro se introductum repudiare, seu iuri suo
renunciare posse, multifarias patitur limitationes,
exceptionem a regula suppeditantes, quarum tamen
vel omnes, vel plerasque singularim hoc loco expo-
nere nimis longum foret & ab instituto nostro ali-
enum, præsertim cum alii iam multa doctrina præ-
diti

diti viri hanc materiam tufius tractaverint, vid.
 WILH. HIERON. BRUCKNER. *Differt. de Renun-
 ciatione invalida.* Ex omnibus igitur limitationibus
 istis hanc unicum in præfens feligemus: quemlibet
 iuri pro fe introducto valide poffe renunciare, fed ea-
 tenus faltem, quatenus jus renunciantis folo privato
 favore abfolvitur, folamque ejus perfonam concer-
 nit; nemini autem integrum effe, quicquam de iure
 fuo remittere, quotiens alteri cuidam nocumentum
 vel præiudicium exinde infertur, CARPZOV. *P. III.*
Dec. 298. n. 20. ne fcilicet contra *L. 74. D. de Reg. iur.*
 alterius conditio deterior hoc facto reddatur, cum
 iuris noftri remiffioni tacita femper infit conditio, ut
 falvo iure tertii fieri debeat, ufque adeo, ut renun-
 ciatio in tertii cuiusdam præiudicium vergens nec
 per iuramentum confirmetur, prout GAILLIVS *L. 1.*
Obferv. 40. n. 12. aliique Doctores paffim docent.

§. III.

Nunc pofito quali in præcedente §. fundamen-
 to, propius accedo ad quæftionem illam fatis vexa-
 tam: Vtrum maritus obæratuſ & concurfui credi-
 torum immerfuſ hereditatem uxoris, ex iurium, in-
 primis Saxonici, difpofitione ſibi competentem, in
 præiudicium creditorum valide poffit repudiare? in
 qua decidenda cum Doctores multum inter fe discre-
 pent, eam dignam iudicavi, de qua ſpecimen inau-
 gurale conſcriberem, hoc maxime motuſ, quod in
 urbe Chemnicenſi, quæ natum me exceperit, caſuſ pu-
 blice in foro ventilatuſ fuerit, in Actis: Die zu Ge-

orge Wagners sen. Fleischhauers / Vermögen Arrest angelegte auch andere Creditores betreffend / ergangen vor denen Stadt-Gerichten zu Chemnitz anno 1719. Vol. I. & II. ibique Dicasteria Jureconsultorum diversimode plane pronunciauerint, iudicante Scabinatu Lipsiensi, maritum portionem Statutariam in præiudicium creditorum repudiare haud potuisse, Facultate vero Iuridica Lipsiensi e contrario asserente, valide maritum hereditatem uxoris Statutariam in præiudicium creditorum repudiaste, & demum Supremo Iudicio Electorali Appellationis Dresdensi sententiam Scabinatus Lipsiensis approbante.

§. IV.

Quo magis perspicue omnia procedant, ex re esse opinor, ut de Successione coniugum pauca præmittam; quæ cum de iure civili multis iisque variis modis circumscripta esset, ut v. c. tunc demum locum haberet, si matrimonium fuisset sine dote, aut donatione propter nuptias, si conjux superstes laboraret inopia, defunctus vero locuples fuisset, & quæ sunt reliqua, vid. CONRAD. RITTERHVSIVM in *Exposit. Novell. P. VII. C. 17.* FOERSTER. de *Success. ab intest.* L. IX. C. 4. ideo in plurimis Germaniæ locis per singularia Statuta plenius hac de re dispositum reperimus. Quod Saxoniam nostram concernit, probe discernenda ibi veniunt iura Saxonica Commune atque Electorale. Equidem in marito hæc ambo iura coincidunt. Is enim utrobique est heres uxoris mobilis, i. e. non solum

lum dotem in pecunia numerata & quibusvis rebus mobilibus, exceptis iis, quæ ad Geradam spectant, consistentem, sed & reliqua uxoris defunctæ mobilia paraphernalia lucratur, per **Land-Recht** *Libr. I. art. 31. & Libr. III. art. 76. Constit. Elector. Saxon. 20. P. III.* modo præter benedictionem sacerdotalem etiam consensio thalami accesserit, quod jure Saxo-nico speciatim requiritur, **Land-Recht** *lib. I. Art. 45. & l. III. art. 45. STRVV. Syntagm. Exerc. 38. th. 40.* cum hac tñ. restrictione, ut, quotiens liberi ex bonis immobilibus legitimam salvam habere nequeunt; ea ex bonis mobilibus a patre sit supplenda, CARPZOV. *Libr. IV. Resp. 22. n. 16. P. III. C. 23. def. 18.* idemque ad legitimam quoque parentum extenditur CARPZ. *d. l. def. 19. STRVV. Syntagm. Exerc. 38. th. 40. RICHTER de Success. ab intest. Sect. IV. Membr. 2. n. 33. STRYK. de Success. ab intest. Dissert. IV. Cap. 3. §. 7. seqq.* non habita præterea ratione, sitne inops maritus, an diues, nobilis aut plebeius, CARPZOV. *P. III. Const. 23. def. II. & 16.* Sed quod ad viduam, maxima inter utrumque ius differentia est. Saxonum iure com-muni uxor, si pactis dotalibus nil specialiter cautum reperiatur, perinde succedit, uti de iure civili dispositum in *Auth. Præterea C. unde vir & uxor. Nov. 53. C. 6. & Nov. 117. C. 5.* ut eapropter inopia pariter ac reliqua successionis civilis requisita veniant observanda, CARPZOV. *P. III. Const. 20. def. 15. BERLICH. P. III. Concl. 27. n. 13. STRYK. de Success. ab intest. Dissert. IV. Cap. 3. §. 16.* In Electoratu e contra Saxo-niæ uxor, liberis existentibus, indistincte capit quã-

drantem, trientem vero, si maritus nullis liberis relictis decedat, *P. III. Const. Elect.* 20. quam portionem pleno iure consequitur, siue liberi adsint, cum quibus concurrat, siue extranei heredes; utroque in casu omnia sua bona, qualiacunque ea fuerint, in communem hereditatem conferre tenetur, in portionem hanc statutariam si velit succedere, *CARPZOV. ad alleg. Const.* 20. *def.* 24. *BERLICH. c. l. n.* 40. Et hæc obtinent in successione viduæ ignobilis seu plebeia. Nobili aliter provisum est iure Saxonico, quod pluribus indagare nostrum haud esse puto, qui brevitatis rationem habemus; remittimus hinc lectorem ad Doctores, qui fusius hac de re egerunt, *BERLICH. P. III. Concl.* 28. *SAM. STRYK. Dissert. de iure viduæ Saxon. in Feudo.* *BERGER. Oeconom. iur. Libr. II. T. IV. ib.* 44. *STRVV. Syntagn. iur. Civ. Exerc.* 38. *ib.* 41. Nec vero in Saxoniam Electoratu hæc succedendi ratio ubicunque attenditur, sed permulta reperiuntur municipia, quæ suis peculiaribus circa successionem gaudent Statutis. Sic v. c. Chemnitii viget Statutum, vi cuius uxor defuncto marito indistincte tertiam partem ex eius hereditate lucratur, quacunque ratione concurrat, siue cum liberis, siue ascendentibus, siue collateralibus, præterque trientem Geradam, omniaque bona illata, absque onere collationis, retinet.

§. V.

Pars hereditatis, in quam coniuges sibi invicem extra iuris civilis dispositionem succedunt, portionis
Sta-

Statutariæ nomine insignitur, quam sequentem in modum definitio, quod sit *pars hereditatis, superstiti coniugi ex bonis prædefuncti per provisionem legis provincialis, seu Statuti localis assignata, indeque ipso iure debita*. Portio Statutaria ex iuris particularis provisione superstiti coniugi debetur, indeque debitum est necessarium. Quæ enim legum autoritate nobis debentur, præter voluntatem nostram nemo quisquam auferre vel deminuere nobis potest, cum alias legum autoritas frustranea foret atque inefficax. Igitur neuter coniugum per testamenti factionem alteri non consentienti ulla ratione præiudicare potest *L. 55. D. de Legat. 1.* quoniam superstes vigore legis provincialis, seu Statuti, mox a tempore consummari matrimonii ius quæsitum intuitu huius portionis consecutus est, quod pro lubitu deminuere, privatorum arbitrio nullatenus est relictum, BERLICH. *P. III. Concl. 9. n. 4. seqq. & Concl. 26. n. 24.* STRYK. *all. Diff. IV. C. 3. §. 2.* HARTM. PISTOR. *Libr. I. n. 7. & Observ. 197.* Eleganter IUSTINIANVS in *Nov. XXII. Cap. 33.* *Quod, inquit, ex lege datum est lucrum, privatus auferre modis omnibus non valebit, licet decies millies contrarium aliquid velint morientes.* In Saxonia nostra res expediti iuris est, ubi SERENISS. ELECTOR AVGVSTVS *P. III. Const. 7.* verbis expressis sancitum nobis reliquit, quod nec maritus quadrantem trientemve, post eius obitum uxori e bonis suis ex Statuto aut consuetudine loci debitam, vel totam, vel ex parte, per testamentum aliamve ultimæ voluntatis consignationem auferendi vel deminuendi facultas

facultatem habere debeat, nec vice versa uxor quicquam ex iis, quæ post eius mortem hereditatis nomine ad maritum perveniunt, CARPZOV. *def. 2. ad all. Const. & P. I. Dec. 61. n. 13. & 14.* STRUV. *Syn- tagm. Iur. Civ. Exerc. 38. th. 40.*

§. VI.

Sed integrum tamen est coniugibus portionem statutariam per testamentum, aliamve ultimæ voluntatis speciem, vel in totum, vel ex parte infringere, altera parte coniugi testanti consensum suum accommodante, vel deinde testamenti confectionem approbante ratumque habente, *Gloss. in artic. 42. Libr. I. Land-Recht DAN. MOLLER. ad P. III. Const. Elect. 7. n. I. CARPZOV. ad b. Const. def. 14.* nec non, si forsan in pactis dotalibus paciscentes expressis verbis sibi reservaverint facultatem, in casum mortis libere de bonis suis disponendi. Quin enim coniuges mutuo consensu portioni statutariæ renunciare, illamque invicem deminuere valeant, omni dubitatione caret, cum eiusmodi statuta non publicum, sed privatum saltem respiciant favorem. Multo minus in dubium incertumque vocandum, pactis dotalibus designari omnino posse certam aliquam portionem, qua coniux superstes, altero fatis functo, contentus esse debet, nec eam relinquere atque ad statutariam portionem confugere potest, cum pacta dotalia circa successionem coniugum strictè custodiri debeant per *Const. Elect. 20. P. III. verb. Wenn zwischen Eheleuten Ehestiftungen* &c. ibique CARPZOV.

20 v. *Const.* 22. verb. **Da aber in den Ehestiftungen** 2c. & *Const.* 37. verb. **Es wäre denn in der Ehestiftung** 2c. BERLICH. P. III. *Concl.* 27. n. 28. *seqq.* Neque dicam nobis scribit *Const.* 7. §. V. *cit.* cum longe alia ratio veniat observanda in pactis dotalibus, quam quidem in dispositionibus testamentariis. Nam fundamentum diversitatis ex eo patescit, quod testamentariae dispositiones non nisi unius nitantur consensu ac voluntate, unde illis mediantibus nemini ius suum quaesitum absque praevio consensu extorqueri potest: pacta autem dotalia mutuo contrahentium consensu absolvuntur, atque ex eo efficacem perfectamque obligationem adipiscuntur, quod nemo iniuriam pati censetur, qui sibi deliberato animo minorem in mortis eventum stipulatur portionem, cum nulla publici, sed sola privati favoris ratio hoc casu pericliterur, STRYK. *de Success. ab intest.* *Dissert.* IV. *Cap.* 3. §. 20.

§. VII.

Hicse praemissis ad ipsius thematis, quod ventilandum proposui, accuratorem tractationem me accingam, atque pro virium capacitate evincere alaborabo, maritum hereditatem uxoris, ex Saxonici, vel cuiuscunque alterius, iuris dispositione sibi comperentem, pendente super bonis suis concursu in praedictum creditorum defuncta uxore minime gentium efficaciter repudiare posse. Deberi portionem statutariam coniugibus ex provisione legis, **Land. X.** *Libr.* III. *art.* 45. adeoque debitum necessarium esse

B

secun-

secundum M E V. ad *Ius Lubecens.* P. II. T. 2. art. 12. n. 345. dictum a nobis fuit §. V. iam porro notamus, iure Saxonico id peculiariter constitutum esse, ut statim post copulam sacerdotalem & thalami consensum hoc ius succedendi certum ac immutabile sit, id quod vel exinde apparet, quod ex illo tempore coniuges per dispositionem quandam testamentariam nulla ratione, invita altera parte, se invicem hac portione privare vel istam deminuerere queant, nisi cum aliis donationes ex iusta & necessaria causa factas excipere velimus, ne omne de bonis suis disponendi arbitrium coniugibus adimatur. Hinc ulterius sequitur, portionem illam post mortem uxoris nequam pro lucro demum acquirendo, sed potius iam quaesito habendam esse. Quid? quod vivente adhuc uxore maritus condominio gaudet; quamprimum vero e vitae statione uxor decedit, ipso iure plenus fit dominus maritus, nec ulla eius acceptatione aut declaratione expressa, ut alias fieri solet in hereditatibus, ullo modo opus est, quin potius mobilia haec ad suos transmittit heredes, quamvis ipse verbis nullis animum suum declaravit, I. A. C. SCHULTING. in *addit. ad Modest. Pistor. P. IV. qu.* 31. n. 226.

§. IIX.

Maritus iure quaesito gaudet in portione hereditaria sibi ab uxore relinquenda. Exinde prono alveo fluere videtur, creditores mariti obærat, quibus post exci-

excitatum concursum ius quæsitum in bonis eius competit, usque adeo, ut interea temporis, donec ipsis de credito satisfactum fuerit, nulla ratione, quocunque titulo, quicquam ex iis possit alienari, ius aliquod radicatum etiam habere in hereditate, marito ex uxoris bonis olim obventura, quod ipsis in eorum præiudicium facto mariti debitoris minime potest auferri, vel aliqua ex parte deteriorari, cum per superius tradita nemo quisquam in alterius præiudicium favorem pro se introductum valeat repudiare. Nec enim liberalis esse quis poterit de eo, quod suum amplius non est; nostrum vero non est, quod aliis debemus, ergo ex patrimonio nostro nil quicquam donationis, aut cuiusvis alienationis titulo, salva æquitate naturali, abiicere possumus, donec aes alienum fuerit exsolutum. Quid, quæso, aliud faceret maritus, hereditatem uxoris defunctæ repudiando, quam ut donaret, siquidem renunciatio vel remissio iuris vim donationis obtinet; MATH. WESENBECK. in *Paratitl. ad D. Lib. II. Tit. 14. n. 8.* Donatio vero in fraudem creditorum facta minime subsistit, sed donatarius a creditoribus donatoris potest conveniri, per *L. 17. §. 1. D. qu. in fraud. cred.* WESENBECK. *ad h. t. n. 6.* CARPZOV. *P. II. Dec. 161. n. 20. seqq.* qui posterior præiudiciis hanc confirmavit sententiam. A partibus his stat quoque Dicterium Scabinatus Lipsiensis, in causa §. III. allegata, mense Decembr. 1723. sequentem in modum pronuncians: *Im übrigen ist des Schuldners Eheweibes / Annen Hofmeins / Testament / so weit dasselbe der jenem*

jenem gebührenden Statutarischen Portion zuwieder, weil selbige durch letzten Willen dem Ehemann nicht entzogen/ von diesem auch das auf ihn durch jener Tod gediehene Recht/ denen Creditoren zum Nachtheil/nicht resigniret werden können / vor beständig nicht zu achten/ noch mögen dannenhero die in der 3ten 4ten und 6ten Classe erwähnte Wagnerische Ehe-Gelder und Weibliches Einbringen aus dem Concurs weiter gefordert werden.

§. IX.

Posse tamen maritum, alieno aere oppressum, portionem hereditariam defuncta uxore ad se spectantem cum effectu repudiare, si liberos reliquerit uxor, siquidem illis potius quam marito bona materna iure naturæ debeantur, ut non sit, quamobrem creditores de eo, quod debitor maritus eam portionem haud acquisiverit, sed liberis defunctæ permiserit, conquerantur, Dn. BERGER existimat in *Oeconom. Iur. Libr. II. Tit. 2. th. 34. n. 21.* idque, quod ad usum fori concernit, præiudicio confirmat. Verum enim vero portio statutaria post obitum uxoris ipso iure ad maritum pervenit, creditores autem ratione crediti sui pariter iure quæsito gaudent in patrimonio debitoris. Præterea ex genuinis iuris naturæ principiis deduci nequit, bona matris liberis post eius mortem relinqui omnino deberi. Nam de iure naturæ parentes liberis ne quidem ad legitimam, multo minus ad maiorem hereditatis partem relinquendam tenentur, sed omnis modus succedendi nobis

bis usitatus commentum est iuris civilis, sufficitque si parentes liberis de alimentis tantum prospiciant, STRUV. *Syntagm. Iur. Civ. Exerc. X. tit. 10.* LUDOVICI in *Doctr. Pandectar. L. V. T. 2. §. 4.* id quod intuitu legitimæ vel ex eo patet, quod miles circa legitimam liberos præterire impune possit. Deinde liberi hoc casu certant de lucro captando, creditores e contra de damno vitando, potior vero ratio in iure habetur eorum, qui certant de damno vitando. Hinc sane non video solidum fundamentum, cujus intuitu liberorum conditio favorabilior esse & prærogativam præ creditoribus mereri debeat. Nullibi etiam reperimus, L. 74. D. de R. I. quæ constituit, renunciationem in tertii præiudicium factam nullo modo subsistere, distinctionem quandam suppeditare inter parentes liberos habentes & alias quascunque personas, ita ut priores privilegiati sint, iuribus pro se introductis in tertii præiudicium renunciare, modo exin liberi eorum emolumentum aliquod sentiant. Lege autem non distinguente nec nostrum esse distinguere, in vulgus notum est iuris brocardicum.

§. X.

Quæritur iam, quid de eo sentiendum sit casu, si maritus, haud equidem ignorans substantiam suam creditoribus minime suffecturam, vivente adhuc uxore lucro portionis Statutariæ olim obventuro renunciet. CARPZOV. P. II. Dec. 161. inquirens, quatenus maritus lucro dotis mobiliumque uxoris in

B 3

præ-

præiudicium creditorum ac commodum liberorum renunciare valeat, distinctione utitur, utrum talis renunciatio mariti vivente adhuc uxore, an vero ea iam defuncta facta fuerit; & priori casu renunciationem utique subsistere atque annullari haud posse existimat, provocans ad DAN. MOLLER. *ad P. III. Const. Elector. 23. n. 21.* cum nullo iure prohibita reperitur talis renunciatio, vel ullibi improbetur, qua de causa fundamentum rescissionis deficeret; quin potius regulæ generali, cuilibet favori ac iuri pro se introducto renunciare licitum esse, firmiter sit inhærendum; accedente potissimum incertitudine eventus ac lucri, quod ex dote & bonis mobilibus uxoris adhuc viventis marito possit obvenire, quoniam maritus ante uxorem diem supremum obire possit, quo casu neque renunciatio aliquod nocumentum seu præiudicium, neque eius intermissio ullum emolumentum creditoribus apportaret. Posteriori vero casu, si nempe defuncta iam uxore lucrum dotis mobiliumque repudiare velit maritus in præiudicium creditorum, tunc temporis tale quid nequaquam valere, nequidem in liberorum favorem, idem Carpovius statuit. Fundamentum huius distinctionis in eo ponit, quod repudians bona, quæ iam possidet, vel quorum possessionem omni momento capere valet, fraudem committat, & quod creditorum est, alienare censendus sit, adeoque nihil omnino agat; cessante contra ea fraudis præsumptione & ratione prohibitive in remissione iuris futuri, quod adhuc speratur cuius-

cuiusque eventus est dubius atque incertus, cum minime eadem ratio sit lucri adhuc quærendi & iam acquisiti, quod posterius patrimonio debitoris semel incorporatum in præiudicium creditorum illicite plane alienaretur, per *tot. tit. D. qu. in fraud.* lucrum vero adhuc quærendum, & consequenter patrimonio nondum incorporatum, per factam renunciationem neutiquam dici posse alienari, quippe quod nondum fuerit in bonis debitoris, ut hac ratione nec creditores propterea de præiudicio sibi illato conqueri possint, per ea, quæ *DIONYS. GOTHOFRED. monet ad L. 6. D. qu. in fraud. credit.* deminuere non licere, licere tamen non acquirere.

§. XI.

Approbat distinctionem Carpzovii eamque in foro sequendam esse perhibet *BRUNNEMANN. in Comment. Digestor. ad L. 26. de bon. libertor.* id quod tamen cum hac limitatione vult intelligi, si maritus ante obitum uxoris, & tempore factæ renunciationis adhuc solvendo fuerit, & in fraudem creditorum nil quicquam fecerit. Cui sententiæ & ego ex parte calculum addo. In hoc nimirum ei subscribo, quod maritus vivente uxore portioni Statutiariæ efficaciter quidem possit renunciare, sed simul necesse sit, ut tempore factæ renunciationis solvendo adhuc fuerit maritus debitor, ubi in fraudem creditorum probabiliter nil quicquam commisisse videtur.

§. XII.

§. XII.

Sed nostrum si ferre licet iudicium de distinctione Carpzovii, multis dubiis, illam esse obnoxiam persuasum habemus. Namque existimat magnus ille Iureconsultus, mariti renunciationem vivente uxore declaratam nullo iure prohiberi, itaque regulæ generali, quemlibet favori ac iuri pro se introducto renunciare posse, esse inhærendum. Quin autem fundamentum prohibitionis in ipsa hac regula lateat, ex §. I. manifesto apparet, ubi & Carpzovium allegavimus, asserentem, neminem quicquam de iure suo remittere posse, quotiens alteri cuidam nocumentum vel præiudicium inde infertur. Quis vero inficias ire poterit, præiudicare debitorem creditoribus, lucrum hereditatis obventura hunc in finem repudiando, ne creditores creditum suum consequantur. Neque incertitudo eventus maritum debitorem illo modo adiuvabit. Hic enim, quantum in se est, res & spes suas conservare, non abdicare debet. Quod tandem ait Carpzovius, longe aliam rationem esse, si quis bona repudiet, quæ vel actu iam possidet, vel quorum possessionem omni momento capere valet, quam si lucrum remittat, quod adhuc speratur, cuiusque eventus dubius est atque incertus, & toto, ut aiunt, cælo differre lucrum adhuc quærendum & actu iam quæsitum; iuris Saxonici dispositioni in totum refragatur, utpote quo per *Land. R. lib. III. art. 45.* portio Statutaria post thalami conscensionem pro lucro iam acquisito reputatur.

§. XIII.

§. XIII.

Quæ quum ita sint, multo minus perspicio, quænam rationes induxerint STRYKIUM, ut in *Tr. de Success. ab intest.* *Dissert. IV. C. 3. §. 41. & 42.* certum esse dicat, posse maritum, præsertim si obæratum sit, & videat omnem substantiam creditoribus vix sufficere, a portione statutaria abstinere & uxoris heribus dotem relinquere. Quamvis enim, Strykius ait, hoc tendere videatur in præiudicium creditorum, si maritus hereditatem uxoris repudiet; expediti nihilofecius iuris esse, quod debitor, qui acquirendi occasionem volens prætermisit, pro fraudatore habendus non sit, cum haudquaquam deminuat patrimonium suum, sed id tantum agat, ne locupletetur, per *L. 6. pr. qu. in fraud. cred.* ut sic nec hoc casu creditores maritum, ut uxori succedat, compellere possint: Neque admittendam putat distinctionem Carpzovii & Brunnemanni, de qua §. X. & XI. fuit actum, utrum scilicet viva uxore facta fuerit renunciatio mariti, an vero fatis ea functa? quoniam *L. all. 6. §. 2.* de renunciatione hereditatis delatæ liquido agat; Et quamvis ita lædi videantur creditores, hanc tamen læsionem non magis attendendam putat, quam si puteum in area mea fodiendo venas putei vicini interceptiam, ita ut puteus vicini exarescat; nam uti me hic iure meo per *L. 24. §. fin. & L. 26. pr. D. de damn. infect.* Hancque suam sententiam placere quoque MEVIO *ad Ius Lubecens. P. II. Tit. 2. art. 12. n. 457.* PEREGRINO *de Fideicomm. art. 3. n. 17.* BE-

C

SOLD.

SOLD. *ad lus Württenb. P. IV. ib. 26.* addit. Sed nullis eam iustitiæ ac æquitatis rationibus niti, partim ex antecedentibus §. §. licet diiudicare, partim etiam ex subsequenter ulterius se manifestabit. Quod simile a puteo desumptum concernit, in quantum illud huc quadret, atque controversiam dilucidam reddat, cuiuslibet doctiori iudicio relinquam.

§. XIV.

Cum per canonem logicum contraria iuxta se posita magis elucescant, hinc & hoc loco necesse erit, ut dissentientium argumenta, nobis potissimum adversa, accuratiori examini subiiciamus, quorum primum fundamentum suum debet *L. 6. pr. & §. 2. D. qu. in fraud. cred.* ubi constitutum legitur, quod in fraudem creditorum nil agere videatur, qui acquirendi occasionem amittit: nam deminuere quidem non licere, permissum attamen esse non acquirere, unde illi debitores patrimonium suum deminuere, aut creditores fraudare haud censendi sint, qui lucrum acquirendum repudient. Huic sententiæ adstipulatur quoque *CAPZOVIVS Dec. 161.* iam all. quod nempe cit. *L. 6. ad deminuentes patrimonium suum* pertineat, non ad eos, qui id agunt, ne locupletentur, cum alienare quod suum est & non acquirere sibi invicem expresse contradistinguantur in *L. 28. D. de V. S. & L. 134. de D. R. L.* inque partes suas allegat. *DIONYS. GOTHOFRED. in c. l. 6. in pr. lit. i.* perhibentem, per deminutionem iam acquisiti creditores directo frau-

fraudari: per non acquisitionem vero defraudari saltem per indirectum atque per consequentiam, quam opinionem & STRYKIO placere §. XII. ostendimus, cui quoque assentiuntur STRUV. *Exer.* 44. *th.* 74. ibique cit. HILLIGER AD DONELL. nec non BERGER *in Oeconom. Iur. Libr. II. T. 2. th.* 34. n. 21. actionem, inquam, Paulianam ad res debitoris actu quasitas pertinere; non item ad acquirendas, e. c. ad hereditatem. Et per plures sane Doctorum, quos longa serie citat IOH. BRUNNEM. *in Commentar. ad Digest. ad L. 26. de Bon. libert.* unanimi consensu conveniunt, creditores minime fraudari, quamvis debitor lucrum sibi delatum repudiet, & occasionem acquirendi omittat.

§. XV.

Hæc igitur assertio, lucrum obveniens in fraudem creditorum valide repudiari posse, æquitatis naturalis & legum civilium rationibus in quantum subnitatur, paucis investigabimus; ubi omnium primo considerandum nobis venit, regulas bonæ interpretationis desiderare, ut non solum ad verba legis respiciamus, prout illa iacent, sed potissimum quoque ad rationem sub verbis latentem. Ratio actionis Paulianæ in hoc consistebat, ut illa mediante obviam iretur fraudibus debitorum, qui bona sua in hunc factum finem dilapidabant, ut post excitatum concursum creditorum hi tantum substantiæ non inveniunt, unde sufficienter ipsis satisfieri posset. Quis autem non cernit, æquitati naturali, quæ omnem

omnino fraudem excludit, directo repugnare, si quis hanc solam ob causam lucrum ad se delatum velit negligere, ne creditores, qui debitorem, ad versa fortuna domi suæ laborantem, suis opibus bona fide adiuvarunt, suum recuperent? Manifesta sane foret iniquitas, si tale quid indulgere velimus debitoribus, ut liceat ipsis lucrum ad se delatum cum insigni creditorum damno in liberorum aliorumve favorem pro lubitu repudiare. Quod si inspiciamus *L. 1. cit. Tit. qu. in fr. credit.* Edictum Prætoris omnem respuit fraudem a debitoribus adhibitam, atque in §. 2. *L. 1. VLP IANVS* ipse asserit, generalia esse verba Prætoris in hoc Edicto: quæ fraudationis causa gesta erunt; & in se continere omnem omnino in fraudem factam vel alienationem vel quemcunque contractum, adeoque quodcunque fraudis causa gestum sit, videri his verbis revocari, quaecunque fuerit: nam late ista verba patere, siue ergo rem alienaverit, siue acceptilatione vel pacto debitor aliquem liberaverit, id omne ad Edictum prætoris pertinere. Disputatum hinc olim id fuisse in Facultate Iuridica Viadrina, IOH. BRUNNEM. loc. §. XI. cit. perhibet, existimatque, naturali æquitati maxime congruum esse, dicere, quod repudiatio lucri delati in fraudem ac præiudicium creditorum nullum in iure robur & effectum habeat, id quod laute admodum in Gallia observaretur. Fini igitur atque intentioni legislatoris haud satisfieri, totus mihi persuadeo, si *L. 6. D. qu. in fraud. cred.* restringere tantum velimus ad res actu iam quæsitas, dum, si id facias, improbis debitoribus mul-

multifaria occasio aperitur, suos creditores malitiose defraudandi. Quam in rem facit *L. 4. D. qu. in fraud. Credit.* in fraudem alterius quem facere, constituens, qui id non facit, quod in eius utilitatem ac commodum facere debet; nec non *L. 74. D. de D. R. I.* quæ generaliter pronunciat, iniquam conditionem alteri per alterum nunquam inferri debere. Creditores præterea his casibus semper certare de damno vitando, omnes vero illos, in quorum gratiam repudiatio facta, de lucro captando, aliquoties iam fuit dictum. Nemo vero cum damno alterius locupletior fieri debet. Et verissime dicitur, omne id, quod directo fieri nequit, per indirectum quoque non debere permitti, *L. 26. §. ult. Cod. de Vsur. L. ult. Cod. si mancip. ita venier.* ne, quod una via prohibetur, per aliam patefiat, arg. *L. Anastasi 7. in fin. Cod. de natural. lib. Cap. cum quid una 84. Extr. de reg. iur. in Vlt.*

§. XVI.

Alterum argumentum, quod urgent dissentientes, exin depromere allaborant, quod portio statutaria, in qua coniuges sibi invicem succedunt, pro lucro post mortem alterius demum acquirendo, minimeque pro lucro, iis adhuc viventibus, & a tempore consummati matrimonii actu iam tum acquisito, sit reputanda. Cum igitur ex eorum mente lucrum demum acquirendum quilibet impune repudiare possit, ut hac ratione nil quicquam in fraudem creditorum committat, hinc tale quid & maritum posse

posse colligunt. A partibus huius sententiae stare quoque Facultatem Iuridicam Lipsiensem, ex eorum responso cernere licet, quod in causa §. III. memorata, postquam iudicium Scabinatus Lipsiensis §. 8. cit. per interpositam leutationem a viribus rei iudicatae suspensum fuisset, mense Decembr. MDCCCXXIV. sequentem in modum dederunt: Auf Leuterungs-Schrift / auch Vorbringen und erfolgte Gesetze etc. erachten wir nach fleißiger Berlesung und Erwägung in Rechten gegründet und zu erkennen seyn. Nunmehr aus denen Acten so viel zu befinden / daß des Schuldners Eheweibes Testament / so weit dasselbe der jenem gebührenden Statutarischen Portion zuwieder / indem besagter Schuldner nach seines Eheweibes Ableben in dem Schreiben Vol. I. bemeldtes Testament / worinnen ihm die Statutarische Portion entzogen / agnosciert / er auch der an deren Verlassenschaft ihm sonst zukommenden Statutarischen Portion, als einem lucro actu nondum acquisito sich begeben können und also in fraudem creditorum nichts vorgenommen / vor beständig zu achten / und mögen die in der 3ten 4ten und 6ten Classe erwehnte Wagnerische Ehe-Gelder und weibliches Einbringen aus dem Concurte weiter wohl gefordert werden. D. N. B.

§. XVII.

Opinione itaque ducitur illustris Facultas Iuridica Lipsiensis in hoc suo responso, debitorem portionem statutariam, tanquam lucrum actu nondum acquisitum repudiare omnino potuisse, nec eo ipso quic-

quicquam in fraudem creditorum egisse. Ab eorum sententia in quantum ego, pace doctissimorum illorum virorum, in hac mea dissertatione recefferim, liquido ex eius inspectione apparet, & partim quidem ex §. IV. V. & VII. ubi evincere studui, coniuges illico a tempore consummati matrimonii & subsecuta concensionis thalami ius quæsitum in portione statutaria consequi, quod *arg. L. 4. C. de Emancipat.* coniux delinquens aut fiscus innocenti parti adimere haud valet, partim ex §. XIV. qui continet, in fraudem creditorum utique facere, qui lucrum obveniens hanc ob causam repudiat, ut creditores defraudentur aliisque emolumentum inde accrescat. Brevissimis adhuc notabimus, quod, devoluta per interpositum remedium suspensivum causa ad summum Appellationis Iudicium Dresdense, sententia Facultatis Iuridicæ reformata, Scabinatus verò confirmata fuerit hunc in modum: In Appellation-auch George Wagners Schuld- und Priorität-Sachen ꝛ. erkennen von Gottes Gnaden/ Wir/ **Friedrich Augustus** / König in Pohlen ꝛ. Herzog zu Sachsen/ Jülich / Cleve / Berg / Engern und Westphalen ꝛ. Churfürst ꝛ. vor Recht: Daß die eingewandte Appellation in ihren formalien beständig/ und zu gebührender Rechtfertigung an Uns erwachsen: Derer Materialien halber erscheinet aus denen Acten und derer Partheyen rechtlichen Einbringen so viel/ daß in erster Instanz übel gesprochen und wohl appelliret/ derwegen es bey dem am 29ten Febr. des jüngst abgewichenen 1724. Jahres eröffneten in Actis Imæ Instant. Vol.

Vol. I. fol. 210. befindlichen Urthel billig zu lassen.
D. N. W.

Eröffnet zu Dresden
am 20. Febr. ao. 1724.

§. XIIX.

Hæc sunt, quæ hac de materia cum L. B. communicare apud animum constitui, & quamvis nullus ignorem, me in exaranda hac dissertatione ulterius adhuc progredi potuisse, nihilominus tamen persuasum habeo, veritatem assertionis, quam tuendam sumsi, ex brevi hac elaboratione satis iam elucescere. Nil quicquam igitur reliquum video, quam ut Divino, quod res nostras moderatur, Numini decentes gratias submissa mente peragam, quod studiis meis academicis in hunc usque diem clementer adspirare voluerit.

T A N T U M.

PRÆSES CANDIDATO
SVO SALVTEM.

Multa sunt, quæ in Te amo. Patriam primo loco pono, quæ mihi Tecum communis est. Quanquam enim ego veram sapientis patriam non eam existimem, quam fortuita nativitas illi obtrudit, sed hanc, quam ipse sibi prudente consilio elegit, at tamen & natale solum nescio qua dulcedine animos nostros imbuit, ut ii, qui ex eodem oriundi sunt, chariores nobis sint & iucundiores. Deinde & propter parentem Te amo, iureconsultum egregium, sed simul, quæ maxima laus est, sanctum & incorruptum. Is est Balthasar Hüblerus, prætor urbis Chemnitienſis, iudiciis illustrium Schœnbergiorum & Einsideli præfectus, causarum patronus, magnam nominis celebritatem nactus. Amo Te porro propter necessitudines tuas, in quibus, ut alios nunc brevitatis studio omittam, non possum non nominare ad finem tuum, illustrem Pufendorfium, Magnæ Britanniæ regis in tribunalibus Cellenſibus consiliarium, qui, quod facere quenkam posse

D

huc

huc usque non credidi, nativum & domesticum Pufendorffii nominis decus propria virtute & doctrina æquavit. Is Te mihi per literas accurate commendavit, atque hac commendatione sua, ut omnia Tui causa facere paratus sim, effecit. Præterea in Te amo studiorum tuorum matrem, almam Lipsiam, quam quanti faciam, quantaque charitate alumnos eius amplectar, nuper admodum epistola publice proposita declaravi. Verum si ab iis omnibus, quæ dixi, recessero, supersunt eruditio & merita tua, quæ amorem Tibi meum non conciliant sed extorquent. Omitto vitæ probitatem & morum elegantiam, quibus omnibus placēs. Nihil dico de doctoris philosophi honoribus, quos Lipsiæ dignissime consequutus es. Commemorabo saltem specimina, quæ publice edidisti. Iam tum anno cixio cccxxvi. præfidente amplissimo Gebauero, de actione tutelæ adversus magistratus doctè & argute disputasti. Deinde anno cixio cccxxviii. nobile argumentum de eo, quod secundum naturalis æquitatis principia nemo tertio valide possit stipulari, solide elaborasti, & præfens ipse ex superiore cathedra defendisti. Venisti tandem ad nos, doctorem iurium Te renunciari petisti, &, ut dignum Te ea dignitate ostenderes, Juculenta edidisti doctrinæ tuæ specimina, inter quæ præfens, cui epistolam hanc suffigo, scriptum est. Omnia in eo tua sunt, nihil meum. Nolui enim quidquam mutare, ut alii etiam, quantum valeas, certius possent iudicare. Non diffiteor, me & ordinem Helmiſtadienſium abs Te dissentire, atque

atque contra sententiam tuam & iudicare & respondere solere. Scilicet, ut rem paulo altius reperam, generalis quæstio est, an debitor obæratum qualemcunque hereditatem & successionem, tam allodiam quam feudalem, sibi delatam repudiare queat, ita ut creditores eam repudiationem tanquam in fraudem suam factam impugnare non possint. Negat Ulpianus in *L. 6. pr. Que in fraudem creditorum*, debitorem eum in fraudem creditorum alienare, qui patrimonium suum vere non deminuit, sed saltem, quum posset aliquid quærere, non id egit, ut acquireret. Idem in *L. 134. de Reg. iuris* & in *L. 1. §. 6. Si quid in fraudem patroni*, dicitur. Concluditur inde, posse debitorem obæratum successionem ad se spectanti renunciare. Multis hoc iniquum videtur, imprimis *Schiltero*, qui in *Exerc. ad n. 46. §. ult.* hoc simpliciter cum iure naturæ pugnare ait. Alii vero, quia legem prorsus tollere nequeunt, temperamento adhibito fere eludunt. Distinguunt scilicet, utrum is, cui succeditur, adhuc vivat, an mortuus sit. Illo casu successionem deferendæ licite renunciari fatentur, hoc, quia delata iam sit successio, negant repudiationem fieri posse. Ita late disputat *Carpzovius in Decisione 161.* cuius sententiam probat & commendat *Bruemmannus ad L. 26. de Bonis liberis*, atque in collegiis Saxonice electoralibus ob manifestam æquitatem receptam esse, testatur illustris *Bergerus in Oeconomia iuris pag. 297. n. 21.* Verum enim vero ipse *Bergerus in Electis dysept. for. p. 117. n. 8.* confitetur, temperamentum hoc iuri scripto non conventire. Et obsistunt ei aperte verba legis

6. pr. §. 2. & 4. *Que in fraudem credit.* Confitetur etiam, Scabinos Lipsienses temperamentum istud reiicere atque secundum leges iudicare. Addere debuisse, ipsam Saxoniam electorem ab eo recessisse, atque bis apud *Berlichium P. 2. doc. 168.* definitive rescripisse, patrem obæratum posse feudum morte prioris possessoris in se iure simultaneæ investituræ devolutum filiis suis relinquere. Non difficile, mihi ipsi hoc duriusculum videri. At quia lex sic scripta est, Ictos secundum eam iudicare & respondere oportet. Fecerunt hoc Helmstadienses mense aprili anni *MDCCXXVI.* negaruntque, creditores impugnare posse pactum familiæ, quo debitor obæratuſ se successione feudali abdicarat, quamvis id manifeste in ipsorum præiudicium tenderet, quum creditoribus, si alia bona deficiant, fructus feudi, quamdiu vassallus debitor eiusque filii vivunt, relinquatur. Sic itaque responsum fuit: Wird Unterricht begehret / ob des Philippi Gläubiger an den Lehn- und Erb-Güthern einen Anspruch machen können / und wie ihnen zu begegnen. Nun werden sie sonder Zweifel vor sich anführen / daß die Gläubiger eines Lehn-Mannes die Früchte der Lehn-Güther / so lange der Lehn-Mann und seine männliche Nachkommen leben / wegzunehmen und sich daraus bezahlt zu machen berechtiget seynd / daß ein Schuldner zum Nachtheil seines Gläubigers keine pacta eingehen noch das ihm zustehende Recht wegſchenken könne / und daß der *Lex. 6. §. 2. Que in fraudem creditorum* auf gegenwärtigen Fall / da Philippus durch Untere
schrei

schreibung des pacti familiae sich seines ihm an den
 Großväterlichen Lehn-Güthern zustehenden würckli-
 chen Rechtes begeben / und nicht bloß einer zukünfti-
 gen ungewissen Erbschaft renunciiret / nicht zu ziehen
 sey. Dennoch aber und dieweil die Gläubiger bey
 entstehendem Concurse bloß an des Schuldners
 Stelle treten / und eigentlich dessen Person repräsen-
 tiren / folglich nur so viel / als solcher Schuldner selbst
 präteridiren können / fordern mögen / hiernächst aus
 obangezogenem L. 6. erhellet / daß ein Schuldner sich
 zum Nachtheil seiner Gläubiger nicht allein einer zu-
 künftigen ungewissen Hoffnung / sondern auch eines
 ihm würclich zugefallenen aber noch nicht in Besiz er-
 langten Rechtes begeben könne; So mögen des Philip-
 pi Gläubiger dessen Kinder wegen der Lehn- und Erb-
 Güther nicht in Anspruch nehmen. *Hæc est Ictorum
 Helmstadiensium sententia, in iure scripto, ut puto,
 innixa. Sed quia tamen tua magis fere æquitari
 convenit, atque celeberrimorum virorum, illustri-
 um iudiciorum ac collegiorum auctoritate munitur,
 publice eam ex cathedra, me præsidente, defendi
 non erubesco. Disputabo tantisper ipse contra eos,
 qui mihi adsentient, atque tuas theses oppugnabunt.
 Addo saltem corollaria aliquot de meo, atque dissen-
 tientibus, sive illa, sive tuas theses ratiociniis suis
 impetere, permitto. Quod reliquum est, vale ac res
 tuas feliciter age. Datum Helmstadii XI. Kl. iun.
 anni MDCCXXIX.*

E COROL-

COROLLARIA.

1. Donatio ante conflatum æs alienum facta a creditoribus revocari non potest, *L. 15. C. de Donationibus*. Nec obstat regula iuris, quæ damnum vitantibus magis, quam lucrum captantibus favori iubet.
2. Donator, qui post donationem in paupertatem & æs alienum incidit, nequit tamen donationem revocare. Dissentiunt scabini Lipsienses apud *Schilterum Exerc. 43. §. 23.* forte propter *L. 19. §. 1. & L. 49. de Re iudicata*, ad quas in conflictu respondebitur.
3. Pacta omnia, quæ creditor pro securitate nominis sui eum debitore obærat & suspecto, ante motum concursum, init, valent, *L. 6. §. 2. L. 8. §. 1. de Rebus aut. iud.*
4. Etiam pactum protimeseos pro viliori pretio, dummodo improbum fœnus non intendatur, subsistit.
5. Debitor obæratu ante motum concursum uni ex creditoribus recte solvit.
6. Idem in cessionibus, delegationibus, assignationibus iuris.
7. Debitor obæratu res suas ante motum concursum uni ex creditoribus recte in solutum dat.
8. Creditores tamen hypothecarii res adhuc extantes vindicant.
9. Earum etiam rerum, quæ post institutam actionem consumptæ sunt, æstimationem condicunt, non vero earum, quæ ante.
10. Creditor, qui post mortem debitoris obæratu suum ab hæredibus consequutus est, nihil tamen restituit, etfi postea, orto concursu, heredes hereditatem aditam repudient, *arg. L. 22. §. 4. & 8. C. de iure delib.*
11. Creditor chirographarius, qui debitorem obæratu & suspectum esse animadvertit, pignus sibi ab eo constitui, impune curat.

2. Si tamen, dum alii iam instabant, per collusionem pignus accepit, his in concursu postponitur.
13. Aliis vero, qui non institerunt, praefertur.
14. Quando debitor, excitato ab aliquibus creditoribus concursu, uni gratificatur, hi soli, qui concursum excitarunt, gesta revocant.
15. Tunc tamen concursus ab uno aut aliquibus excitatus prodest omnibus, quando vel edictalis citatio, vel missio in bonorum possessionem, vel arrestum accessit.
16. Fiscus creditor & non adquisita revocat, & id, quod uni ex ceteris creditoribus esse ante concursum solutum fuit, recte condicit.
17. Fiscus concreditori potiora iura habenti id, quod huic solutum fuit, extorquere nequit,
18. ne tunc quidem, quum pecunia huic soluta fiscalis fuit.
19. Creditor, imminente licet concursu, res debitoris sui vi, vel clam occupare non debet.
20. Si occupaverit, cogitur eas restituere, ius crediti tamen non amittit.
21. Etiam is creditor, qui iudicis quidem ope sed modis illegitimis adhibita, ante concursum, suam consequutus est, ceteris creditoribus actione Pauliana ad communicationem tenetur.

CVi volupe est, studiis doctrinæ ducere vitam
Vtiliter, facili polleat ingenio.
Huic indefessum studium si iungit, eique
Est virtutis honos ac probitatis amor,
Perdulces tandem poterit gustare, Camænæ
Quos spondent, fructus; Gloriam & omne decus.
Hactenus HÜBLERVS doctas grassatus in artes,
Præcipuè Themidos maxima cura fuit.
Lipsia testatur studium & probitatis amorem,
Virtutis testes arva paterna voco.
Doctrinam, ingenium demonstrant scripta venusta,
Pectore quæ docto protulit ille suo.
Nunc merito & fructus studiorum gustat amœnos,
Dum lauro cingit tempora sacra Themis.
Gratulor ex animo, meritos sic cedere honores,
Lætor spem *Patris* sic cecidisse benè!
Auguror: HÜBLERVM mox præmia plura sequuntur;
Virtutem semper præmia digna manent.

*Eruditissimo Dno. Hüblero, Affini
suo suavissimo gratulabundus po-
sui Cellis Luneburgicis*

ESAIAS PVFENDORFIVS,

S. Reg. Maj. M. Brit. à Consiliis
Aulis & Justitiæ in Cancellaria
Electoralis & Curia provinciali
Ducatus Luneburgici.

Chem-

Chemnitium vitam & studii primordia a majus
Ast incrementum Lipsia culta dedit.
Julia nunc summos tribuit Doctoris honores:
Adsit porro DEI gratia larga Tibi!

gratulabundus pio affectu precatur

M. MARTINVS HÜBLER,

Freibergæ in Hermunduris ad D.
Jacobi Diaconus.

CArmina poscit amor. Sed quæ TIBI carmina mittam,
Dum novus in placido vertice fulget honor?
Non ego vulgari vellem TIBI plaudere more,
Qua tamen incedam, nescius ipse, via,
An ego præclaras, TIBI quæ, *Clarissime*, dotes,
Ingenium, TIBI quod contigit acre, canam?
An, quam sit studiis cultum TIBI nobile pectus,
Quam TIBI sit Sophia, quam sit amica Themis?
Non faciam. Nec enim sunt laudibus indiga nostris,
Cunctis quæ dudum me sine nota patent.
Castalio Philuræa sitim quæ fonte levavit
Explèvitque TVAM, Lipsia testis erit.
Lipsia testis erit. Cupidum nam quinque per annos
Candida TE grato nutriit alma sinu.

E 3

Lip-

Lipſia, quæ dudum, ſaurumque locumque Magiſtri,
TE duxit dignum, cui daret æqua ſui.
Julia teſtis adefſt. Huic nam quoque dignus haberis,
Quem mox ſupremo cingat honore Themis.
Attamen ut non ſit noſtrum, TIBI dicere laudes,
Eſt tamen officii pars celebranda mei.
Opto, TIBI ſit lætus honor, ſint præmia fauſta;
Sit bona fors læteri juncta Themisque TVO.

*Nobiliffimo Doctiffimoque Domino Candi-
dato, Cognato ſuo dulciſſimo verſicu-
lis hiſce animum ſuum ſanequam hi-
larem probare voluit*

Cellis Luneburgicis
XI. Cal. Jun. cio 10 ccxxix.

FRID. ESAIAS PVFENDORFIVS

Jur. Cand.

In nomine domini Amen. In diebus illis
 quando Iesus in templo dicebat
 quod edificavit super petrum
 et non super hominem. Tunc discipulus
 Petrus respondit et dixit
 Domine tu es Christus filius
 dei vivi. Et Iesus respondit
 et dixit Petrus tu es petrus
 et super te edificabo ecclesiam
 et portas inferi non prevalent
 contra eam. Et ego dabo tibi
 claves quaecumque ligaveris
 super terram et ligatum sit
 super terram et solutum sit
 super caelum. Et Iesus ait
 ad discipulos nunc ego mitto
 vos in mundum praedicare
 evangelium in omni creatura
 et qui crediderit et baptizatus
 fuerit salvus erit. Et qui
 non crediderit condemnabitur.
 Et signa dabo vobis in
 nomina vestra in omni creatura
 quaeque ligaveris super terram
 et solutum sit super caelum
 et sit ligatum super terram
 et solutum sit super caelum.
 Et Iesus ait ad discipulos
 nunc ego mitto vos in mundum
 praedicare evangelium in
 omni creatura et qui
 crediderit et baptizatus
 fuerit salvus erit. Et
 qui non crediderit
 condemnabitur. Et
 signa dabo vobis in
 nomina vestra in
 omni creatura quaeque
 ligaveris super terram
 et solutum sit super
 caelum et sit ligatum
 super terram et
 solutum sit super
 caelum.

I

A
IN
B

ULB Halle

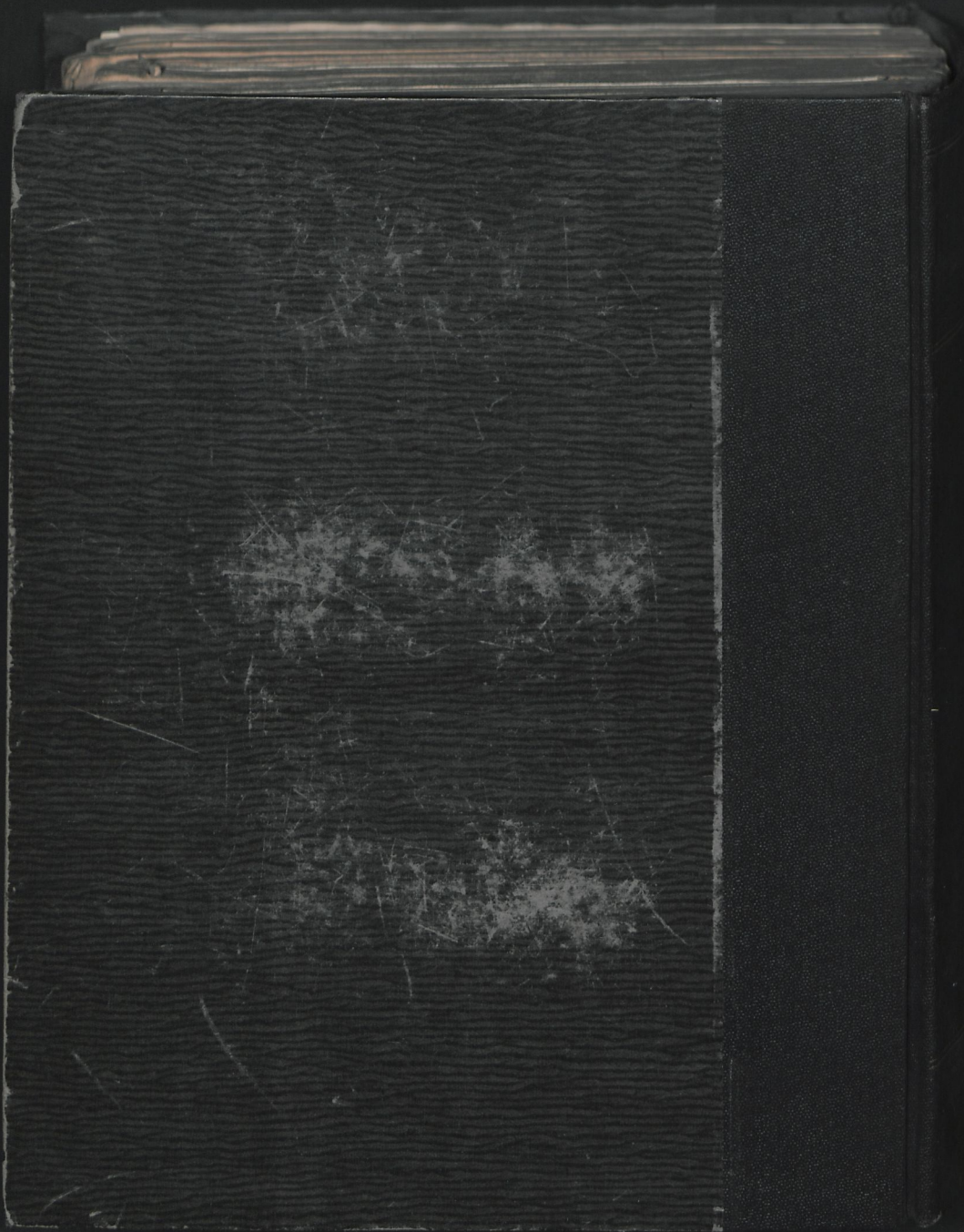
3

005 826 144

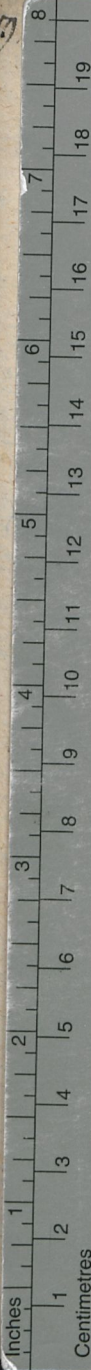

W 28

177

Farbkarte #13

B.I.G.

GENERALIS IVRIDICA

1729,4

19

ITO
EM VXORIS

REDITORVM
IANTE

RVVM ORDINIS CONSENSV

ESIDIO

SSIMI VIRI

LEYSERI

ENSIBVS ET LVNE-
, IN TRIBVNALI GVEL-
IN ACADEMIA IVLIA IVRE-
ANI AC PROMOTORIS
FICI

CENTIA

MOS IN VTROQVE
DOCTORIS PRIVILEGIA
EGIA ELECTORALI ET
CADEMIA

VII MDCCXXIX.

MAIORI

POMERIDIANIS
EXAMINI SVBMITTIT
RESPONDENS

LTHASAR HVBLLER

IS MISNICVS.

STADII

CHNORRII ACAD. TYPOGR.